

Het gebruik van Antibiotica onder Rotterdamse panelleden

In juni 2019 hebben 7089 panelleden van het Digitaal Stadspanel Rotterdam een online vragenlijst ontvangen met vragen over antibioticagebruik. De respons op de vragenlijst was 44% (3121 personen).

Een ruime meerderheid van de panelleden is in de afgelopen twee jaar naar de huisarts geweest (88%). Van hen heeft één derde (33%) antibiotica gekregen. Op pagina 2 is een stroomschema te zien met de resultaten.

Voor welke aandoeningen werden antibiotica voorgeschreven?

Er waren veel verschillende aandoeningen waarvoor men antibiotica kreeg voorgeschreven; van (onderhuidse) huidinfecties en keelontstekingen tot aan honden- en tekenbeten. De meeste panelleden kregen antibiotica voor klachten aan de luchtwegen (26%) of vanwege een urineweginfectie (19%). Opvallend was dat bij sommige panelleden antibiotica zijn voorgeschreven voor griepklachten (16 keer, 2%) of een verkoudheid (11 keer, 1%). Echter, aangezien het bij griep om een virusinfectie gaat, zullen antibiotica hier niet tegen werken.

Wie nam de beslissing om antibiotica te gebruiken?

Bij twee derde van de panelleden die antibiotica hebben gekregen was het een voorstel van de huisarts om antibiotica te gebruiken

6% van de panelleden die antibiotica hebben gekregen, heeft er zelf om gevraagd

Bij iets meer dan een kwart van de panelleden werd het besluit om antibiotica te gebruiken samen gemaakt met de huisarts

Waren de panelleden die geen antibiotica kregen het eens met de beslissing van de huisarts?

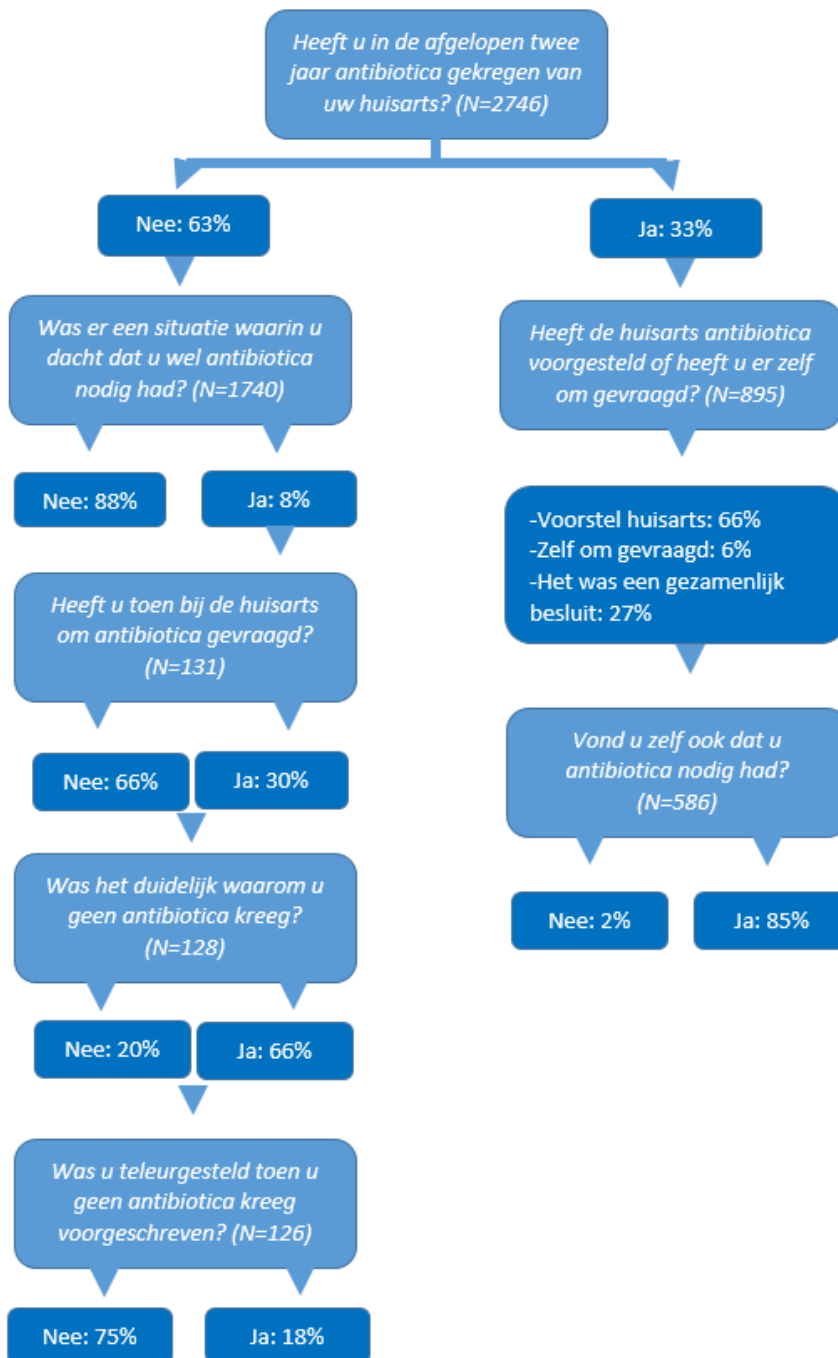
Twee derde van de panelleden die de afgelopen twee jaar bij de huisarts zijn geweest, heeft geen antibiotica gekregen. Van deze groep was 8% van mening dat er een situatie was waarin ze wél antibiotica nodig hadden. Bijna 1 op de 3 van hen heeft vervolgens daadwerkelijk om antibiotica gevraagd. Ondanks de teleurstelling onder een deel van de respondenten (18%) dat ze geen antibiotica kregen was het voor de meerderheid wel duidelijk waarom de huisarts deze beslissing maakte (66%).

Wisten de panelleden hoe ze de antibiotica moesten gebruiken?

Voor nagenoeg alle panelleden die antibiotica hebben gekregen was het duidelijk hoe en hoe lang ze de antibiotica in moesten nemen en dat ze de kuur helemaal af moesten maken (respectievelijk 99%, 97% en 96%). Een ruime meerderheid wist ook wat men moest doen als ze zeker zouden worden (87%).

Figuur 1: Het gebruik van antibiotica onder Rotterdamse panelleden¹

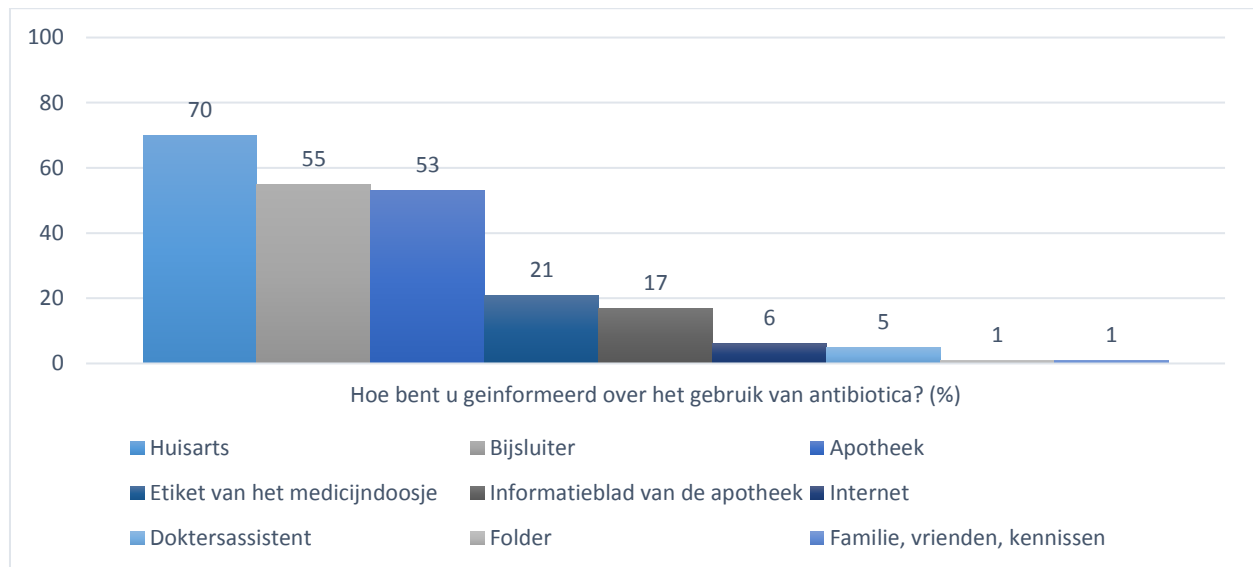

¹ De percentages in het stroomdiagram tellen niet altijd op tot 100% doordat de categorie 'weet ik niet' buiten beschouwing is gelaten. Bij de eerste vraag 'heeft u in de afgelopen twee jaar antibiotica gekregen van uw huisarts?' is de categorie 'weet ik niet' bijvoorbeeld 4% ($100\% - (63\% + 33\%) = 4\%$)

Van wie of wat kregen de panelleden informatie over de antibiotica?

De meerderheid van de panelleden die antibiotica hebben gekregen (70%) kreeg van de huisarts informatie over het gebruik ervan. Verder werd de informatie bij meer dan de helft van de panelleden verkregen via de bijsluiter (55%) en via de apotheek (53%).

Tabel 1: Via welke informatiebronnen kreeg men informatie over het gebruik van de antibiotica?

Wat kan er volgens de panelleden beter aan de informatievoorziening?

Door 97 panelleden werd er op het eind van de vragenlijst een opmerking gemaakt over het gebruik van antibiotica en het contact hierover met de huisarts. Van hen gaf de helft (51%) aan dat ze behoefte hebben aan een uitgebreidere informatievoorziening vanuit de huisarts over onder andere:

- Waarom antibiotica wel of niet worden voorgeschreven;
- De keuze voor de soort antibiotica;
- Alternatieve manieren om beter te worden (bv. via voeding of supplementen);
- De nadelen/bijwerkingen/lange termijneffecten van antibiotica en wat je kan doen om deze te verminderen (zoals het nemen van probiotica om de darmflora te herstellen);
- Wat je moet doen als de antibiotica niet werken, als je je zeker of juist beter begint te voelen of als je klaar bent met de antibioticakuur;
- Hoe je weet of de antibiotica effectief zijn geweest;
- Onder welke condities je antibiotica wel en niet mag gebruiken;
- De gevolgen van te veel antibioticagebruik (antibioticaresistentie).

Wat gaat de gemeente doen met deze informatie?

Dit onderzoek is onderdeel van een grootschalig project dat erop gericht is het juiste gebruik van antibiotica te stimuleren. Naast deze enquête worden groepsgesprekken gehouden met verschillende groepen Rotterdammers om het onderwerp uitgebreider te bespreken.

Uiteindelijk wordt alle opgehaalde informatie gebruikt om een training te ontwikkelen voor huisartsen waarin ze leren beter te communiceren met hun patiënten.

Wilt u meer informatie, stuur dan een e-mail naar Dominique Lescure: dla.lescur@rotterdam.nl van de Gemeente Rotterdam.